

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 241/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudítša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 37 C 20/2020 z 15. novembra 2021 a rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 11 Co 32/2022 z 20. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu elektronicky 20. marca 2023 a doplnenou 30. marca 2023 domáhajú vyslovenia porušenia čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 a 2 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť v časti, v ktorej zamietli ich nárok na zaplatenie sumy 1 756,12 eur z titulu nákladov na pohreb a zriadenie hrobového miesta a pomníka pre ich nebohého syna [REDAKOVANÉ], a vec vrátiť v tejto časti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Sťažovatelia tiež žiadajú o priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou podanou na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“) domáhali zaplatenia nákladov súvisiacich so zavinenu smrťou ich syna [REDAKOVANÉ], ktorý zahynul pri dopravnej nehode. V rámci uplatnenej náhrady škody si sťažovatelia uplatnili aj náklady trov pohrebu a zriadenia hrobového miesta. Okresný súd rozsudkom č. k. 37C/20/2020 z 15. novembra 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) priznal sťažovateľom

sumu 1 824,19 eur (sumu 1 150,31 eur za pohreb/pohrebné služby, sumu 10 eur za cintorínsky poplatok za miesto a sumu 663,88 eur ako náklady na vyhotovenie pomníka) a vo zvyšku nárok sťažovateľov na náhradu škody (v sume 1 756,12 eur) zamietol (výrok I).

3. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací rozsudkom č. k. 11 Co/32/2022 z 20. decembra 2022 v zamietavom výroku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Dovolanie bolo vzhľadom na výšku spornej peňažnej sumy a charakter námietok sťažovateľov vylúčené (nepripustné) podľa § 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia namietajú, že krajský súd ich námietku vo vzťahu k čiastočnému zamietnutiu nároku na náhradu škody, keď aplikáciou nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.“) namiesto zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) dochádza k vytváraniu dvoch kategórií poškodených, pričom im vzniká nárok len na minimálne odškodné pod úrovňou reálnych nákladov, a preto by sa mal súd v zmysle rozhodnutí ústavného súdu odchýliť od doslovného znenia právneho textu, považoval za nedôvodnú, argumentujúc, že v tomto prípade nejde o nárok uplatnený v zmysle zákona o sociálnom poistení, ale o nárok na náhradu škody v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súdny konštatovali, že podľa § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri usmrtení sa uhrádzajú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. V rámci tohto nároku sa nehradia všetky náklady v skutočne vynaloženej výške, ale náhrada týchto nákladov je zákonom limitovaná. Posúdenie primeranosti týchto nákladov je úlohou súdu, ktorý je pri tomto posúdení viazaný limitmi stanovenými v právnych predpisoch, ktorým je aj nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. (§ 2), v zmysle ktorého primerané náklady spojené s pohrebom sa určujú podľa pracovnoprávných predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania (ods. 1) a náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádzajú do výšky 663,88 eur (ods. 2). Občiansky zákonník v § 449 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. jednoznačne určuje maximálnu výšku, do ktorej sa uhrádzajú náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu, a preto niet dôvodu, aby sa súd pri posudzovaní týchto nárokov od tejto úpravy odchýlil. Ani odvolací súd nenašiel dôvod na odklon od citovaného znenia právneho predpisu.

5. Sťažovatelia už pred súdom prvej inštancie poukazovali jednak na zjavnú obsolétosť tejto právnej úpravy, keď napriek nárastu cien od roku 1995 nebola výška nákladov na zriadenie pomníka „valorizovaná“, a jednak na čl. 4 ods. 1 a 2 CSP s odôvodnením, že nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. je podzákonným predpisom a aplikovateľnou právnou normou s právnou silou zákona je napr. zákon o sociálnom poistení, a preto namietali aplikáciu podzákonnej právnej normy aj z dôvodu zjavnej diskriminácie nárokov uplatnených podľa predpisov občianskeho práva hmotného oproti tým, ktoré sú uplatnené podľa predpisov pracovného práva a sociálneho práva. Zároveň poukazovali na to, že ak právna norma zjavne popiera účel, s ktorým bola do právneho poriadku inkorporovaná, nemal by súd na takéto zákonné ustanovenie prihliadať.

6. Z hľadiska uprednostňovania nariadenia vlády pred sústavou zákonov, ktoré sú na vec aplikovateľné, sťažovatelia argumentovali, že takýto postup súdu má jednak ústavnoprávny rozmer a jednak rozhodnutie ústavného súdu v tomto individuálnom prípade môže byť prostriedkom na odstránenie všeobecnej nerovnosti vo vzťahu k druhovo rovnakým nárokom iných poškodených. V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) je sudca vnútroštátneho súdu pri rozhodovaní viazaný záväznými právnymi aktami Európskeho spoločenstva a Európskej únie. Pri ich aplikácii je orgánom aplikácie tejto právnej úpravy, nie je však oprávnený podávať jej výklad, pretože táto právomoc je vyhradená SDEÚ. Neakceptovaním týchto zásad súd koná proti čl. 7 ods. 2 ústavy. Právnym prameňom úpravy náhrady škody v súvislosti s dopravnou nehodou sú tri pôvodné tzv. motorové smernice nahradené platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej len „smernica 2009/103/ES“), ktoré vychádzajú z princípu plnej náhrady akejkoľvek utrpenej škody, či už materiálnej, alebo nemateriálnej, alebo škody na zdraví, alebo akejkoľvek inej súvisiacej ujmy, a preto aj v prípade sťažovateľov nárok im vyplýva z európskej smernice, ktorá im zaručuje minimálne vo vzťahu k poisťovateľovi nárok na náhradu každej a všetkej škody bez možnosti vnútroštátnej redukcie škody (zákony nesmú byť v rozpore s komunitárnym právom, čo tým skôr platí pre normy nižšej právnej sily).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie čl. 7 ods. 2 ústavy, porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 38 ods. 1 a 2 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj podľa čl. 47 charty rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu, ktorými bolo právoplatne rozhodnuté o priznaní nároku na náhradu škody vo výške 1 824,19 eur z titulu nákladov na pohreb, poplatku za hrobové miesto a nákladov na vyhotovenie pomníka a súčasne o zamietnutí zvyšku uplatneného nároku na náhradu škody vo výške 1 756,12 eur. V časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľov je ich nespokojnosť s výškou priznanej náhrady škody, poukazujúc na nesprávnu aplikáciu Občianskeho zákonníka namiesto zákona o sociálnom poistení, čím dochádza k vytváraniu dvoch kategórií poškodených, ako aj aplikáciou podzákonného predpisu – nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., na základe ktorého bolo sťažovateľom priznané len minimálne odškodnenie nezohľadňujúce reálne náklady na zriadenie náhrobnej dosky alebo pomníka. Sťažovatelia tiež argumentovali, že ich nárok vyplýva zo smernice 2009/103/ES, na základe ktorej im mal byť priznaný uplatnený nárok na náhradu škody v plnej výške.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu:

8. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

9. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovatelia využili a ich odvolacími námietkami sa zaoberal krajský súd ako súd odvolací.

10. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľov uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 7 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 druhej vety charty a podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru rozsudkom krajského súdu:

11. V súvislosti so sťažovateľmi napádaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujú a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

12. Z rozsudku krajského súdu je zrejmé stotožnenie sa krajského súdu so závermi okresného súdu v časti zamietnutia nároku na náhradu majetkovej škody, poukazujúc na skutočnosť, že v danom prípade ide o uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho predpisu – nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré náhradu škody limitujú. Občiansky zákonník v § 449 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. jednoznačne určujú maximálnu výšku, do ktorej sa uhrádzajú náklady na zriadenie pomníka, ktorá bola sťažovateľom v maximálnej výške aj priznaná.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

14. Ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Občiansky zákonník v § 442 ustanovuje rozsah náhrady škody (náhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na predmetné ustanovenie nadväzujú ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ďalej konkretizujú povahu nárokov na náhradu škody a rozsah ich náhrady. Obrannú argumentáciu sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom o nesprávnej aplikácii Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho predpisu preto považuje ústavný súd za bezpredmetnú a neodôvodnenú. Poukazovanie sťažovateľov na neaktuálnosť sumy priznanej na zriadenie pomníka v nariadení vlády č. 87/1995 Z. z., ako aj na postavenie nariadenia vlády v hierarchii právnych predpisov ako podzákonného právneho predpisu považuje ústavný súd vzhľadom na viazanosť prezumpciou správnosti normatívnych právnych aktov za rovnako irelevantnú.

15. V súvislosti so sťažovateľmi deklaroványm prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 druhej vety charty a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný, aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

16. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje, že táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, čo zjavne s právnou vecou sťažovateľov nesúvisí.

17. Pokiaľ ide o porušenie práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, judikatúra ESLP potvrdzuje zrejmu súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983, Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, Vilvarajah a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 30. 10. 1991, č. 13163/87, § 122). Ústavný súd v danom prípade nezistil, že by k porušeniu práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo, preto ani nie je možné dospieť k záveru, že by krajský súd porušil právo sťažovateľov zaručené čl. 13 dohovor. Ústavný súd poznamenáva, že čl. 13 dohovoru má procesný charakter, ktorý zaručuje všeobecné právo na účinný právny prostriedok nápravy pred vnútroštátnym orgánom každému, kto sa dovoláva základných práv a slobôd uvedených v dohovore, a tento účinný prostriedok nápravy je nezávislý od istoty priaznivého výsledku pre sťažovateľov (III. ÚS 86/05, I. ÚS 538/2013, III. ÚS 135/2014, III. ÚS 167/2015).

18. K sťažovateľmi namietanému porušeniu čl. 7 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu je potrebné uviesť, že označený článok ústavy neupravuje základné ľudské práva a slobody, ktorých

ochrany by bolo možné domáhať sa samostatne v konaní podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd dodáva, že ústava nepredpokladá prieskum ústavných princípov a zásad podľa ústavy v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorých obsahom nie sú základné ľudské práva a slobody, a preto nie sú priamo aplikovateľné v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

19. Ústavný súd tiež konštatuje, že priznanie právneho účinku smernici, ako to v sťažnosti požadujú sťažovatelia, priamo v rámci sporu pred vnútroštátnym súdom prichádza do úvahy v prípade nezaistenia riadnej a včasnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku (smernica 2009/103/ES bola transponovaná do zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pozn.). Rozlišujú sa dva druhy účinku aplikácie smerníc, a to priamy účinok, na základe ktorého vznikajú subjektom práva konkrétne práva a povinnosti, a nepriamy účinok, ktorý spočíva v možnosti účastníka žiadať, aby v konkrétnom prípade súd uplatnil tzv. eurokonformný výklad vnútroštátneho práva v súlade s ustanoveniami a cieľmi smernice.

20. Judikatúra SDEÚ postupne vykryštalizovala podmienky, za ktorých splnenia sa možno domáhať priameho účinku smernice pred vnútroštátnym súdom vo vzťahu k štátnemu orgánu v prípade, keď štát smernicu neimplementuje riadnym spôsobom alebo ju neimplementuje vôbec. Touto otázkou sa SDEÚ zaoberal v zásadnom rozhodnutí Marshall 152/84, v ktorom judikoval, že: „Smernica nemôže priamo zakladať práva a povinnosti jednotlivcom a ustanovení smerníc sa nemôže dovolávať jednotlivec v spore proti jednotlivcovi.“ Je pritom zrejmé, že otázka práva na náhradu škody sa týka práv a povinností súkromnoprávných subjektov. Priamy účinok smernice 2009/103/ES je teda vo veci sťažovateľov vylúčený. Účastník konania sa však môže v súdnom konaní domáhať, aby sa vnútroštátne právo vykladalo eurokonformne. Taký výklad má tiež svoje hranice, pričom SDEÚ už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že zásada eurokonformného výkladu nemôže slúžiť ako základ na výklad zákona *contra legem* vnútroštátneho práva, pričom je tiež obmedzený všeobecnými právnymi zásadami, akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákaz retroaktivity (napr. Pupino C-105/03 zo 16. 6. 2005, body 44 – 47). Z predloženého odvolania sťažovateľov ani ich vyjadrenia pred okresným súdom napokon nevyplýva, že by sa eurokonformného výkladu v ich právnej veci akokoľvek domáhali. Aj v prípade zohľadnenia takého výkladu by bol však výsledok konania pre sťažovateľov rovnaký.

21. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj podľa čl. 38 ods. 1 a 2 listiny rozsudkom krajského súdu:

22. Pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, ústavný súd konštatuje, že z obsahu celej sťažnosti nie je zrejmé, z čoho vyvodzovali porušenie označeného základného práva. Inými slovami, v ústavnej sťažnosti v tejto časti absentuje akékoľvek odôvodnenie namietaného porušenia základného práva napadnutým rozsudkom krajského súdu.

23. Vo vzťahu k označenému čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde

[§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti nešpecifikovali, ktoré zo základných práv obsiahnutých v predmetných článkoch ústavy a listiny boli porušené, ani nekonkretizovali, akým postupom k ich porušeniu malo dôjsť.

24. Ústavný súd preto v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné) so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

25. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ich ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu